

HØRINGSSVAR TIL SÆSONARBEJDERDIREKTIVET FOR 3. LANDES STATSBOGGERE

Gunde Odgaard/BAT 13. august 2010.

BAT's hovedsynspunkter til direktivforslaget er som følger:

- 1) Der er ikke brug for ufaglært arbejdskraft fra 3. lande i den nuværende økonomiske og beskæftigelsesmæssige krise i EU-landene. Derfor skal Danmark gå imod direktivet.
- 2) Hvis det alligevel ender med et direktiv, så må det sikres, at definitionen på en sæson ikke overstiger 3 måneder, hvilket svarer til en årstid.
- 3) Under Artikel 5 1.a må det sikres, at sæsonarbejdere skal have den løn og de arbejdsvilkår, som er almindeligt gældende for arbejdet på den egn, hvor det udføres. Det er en parallel til ILO-Konvention 94 og i øvrigt også en parallel til teksten i de nu afsluttede Østaftaler. Det må sikres dokumentation fra arbejdsgiveren for at dette overholdes, og det skal medføre skrappe sanktioner, hvis denne regel brydes.
- 4) Der skal være fuld konfliktret overfor de arbejdsgivere, der ansætter sæsonarbejdere under dette direktiv.
- 5) Bygge- og anlægsbranchen bliver ikke en del af direktivet. Heller ikke selvom andre lande skulle beslutte at lade bygge- og anlægsbranchen være dækket af direktivets bestemmelser, skal 3. landes sæsonarbejdere kunne udstationeres fra andre EU-lande til at udføre arbejde i Danmark.

Formålet med direktivet er at skabe fælles regler og rammer for 3. landes statsborgere, som rejser ind i EU for at udføre et arbejde, der i direktivforslaget defineres som sæsonarbejde.

Direktivforslaget falder under bestemmelserne i det retslige samarbejde. Derfor er Danmark ikke pr. automatik med i Sæsonarbejderdirektivet. Det vil vi selvfølgelig kunne komme, hvis vi selv ønsker det, men vi kan også bruge vort retlige forbehold, således at det ikke har betydning for Danmark.

Det er imidlertid en stakket frist, for der er vel ingen, der et sekund tvivler på, at det retlige forbehold med tiden vil forsvinde. Derfor er det særdeles vigtigt, at vi fra dansk side får påvirket dette direktiv, så det bliver så hensigtsmæssigt som overhovedet muligt.

Direktivet skal sikre, at 3. landes arbejdstagere har lovligt ophold i EU-landene. I dag er der mange illegale 3. landes emigranter inden for de sæsonprægede erhverv. Desuden skal direktivet sikre, at EU får en tilførsel af

ufaglært arbejdskraft, hvilket der i direktivforslaget peges på, at der bliver mangel på i fremtidens EU.

Det er utvivlsomt rigtigt, at der er mange illegale arbejdstagere i EU-landene. Det er utvivlsomt også rigtigt, at disse arbejdstagere primært findes i de erhverv, som har udpræget sæson. Her peges der på turisme, landbrug, gartneri m.v.

Imidlertid må man konstatere, at den nuværende økonomiske krise og massearbejdsløshed, der præger flere EU-lande, så er det i den nuværende økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation særdeles vanskeligt at få øje på, at der skulle være en udpræget mangel på arbejdskraft indenfor EU's grænser.

I Spanien er den officielle ledighed eksempelvis på 20%, og ungdomsledigheden er helt oppe på omkring 40%. Næsten ligeså slemt står det til med arbejdsledigheden i lande som Italien og Grækenland. Irland oplever også en voldsom stigning i ledigheden. Ja, der er stort set ikke et land i EU, der er gået fri for finans- og boligkrisens afsmittende effekter på beskæftigelsen. Derfor virker det en smule absurd, når der i Direktivforslaget tales om en voldsom mangel på ufglært arbejdskraft til sæsonarbejde.

Samtidig er der i direktivforslaget forsøgt at tage højde for, at det arbejde, der skal udføres, selvfølgelig skal ske inden for de løn- og arbejdsvilkårsmæssige rammer, der er gældende i det enkelte erhverv. Det er selvfølgelig medtaget for at sikre, at sæsonarbejderne fra 3. lande har ordentlige løn- og arbejds-mæssige vilkår. I de EU-lande hvor der er lovgivning eller almengøring er sagen vel formelt set klar. Her gælder lovgivning om løn- og arbejds-vilkår uanset om man er illegal arbejdstager, sæsonarbejdstager med mere.

Imidlertid må man konkludere, at det for nuværende er og for fremtiden vil blive meget svært at kontrollere, om gældende løn- og arbejds-vilkår overholdes. Alle erfaringer viser, at uanset hvor meget lovgivning løn- og arbejds-vilkår er hæftet op på, så snydes der. Der skal indføres en helt anden type kontrol og sanktioner overfor arbejdsgiverne, end den der kendes i dag i EU-landene, for at nå direktivforslagets målsætning om løn- og arbejds-vilkår.

Argumentet om, at det er svært at rekruttere EU-borgere til disse sæsonerhverv, har et indbygget modsætningsforhold til ønsket om at sikre et højt socialt beskyttelsesniveau.

Det er jo netop et ubestridt faktum, at de erhverv indenfor turistbranchen og i landbruge, der beskrives i direktivforslaget, jo i alle lande hører til den del af arbejdsmarkedet, hvor vilkårene er ringest, mest uregulerede og allermest vanskelige at håndhæve. Det er måske i virkelighedens verden derfor, at det

er så vanskeligt for disse erhverv at tiltrække den arbejdskraft, der i forvejen er til rådighed i deres egne lande.

Hvis man med dette direktivforslag tror, at det er med til at løfte løn- og arbejdsvilkårene i de sæsonprægede erhverv, og at direktivforslaget samtidigt giver en højere grad af overholdelse af de eksisterende løn- og arbejdsvilkår, så venter man ikke alene på det forkerte tog, så står man på den helt forkerte perron!

Direktivet kan derfor ses som en måde at skaffe billig arbejdskraft på til de erhverv, som ikke har formået at følge med tiden, når det gælder løn- og arbejdsvilkår. Det er erhverv, som udviklingsmæssigt går baglæns, når det gælder evnen til at tiltrække arbejdskraft i konkurrence med andre erhverv. Man kan derfor stille spørgsmålstegn ved hele betimeligheden af et sådant direktivforslag.

I Danmark har vi oplevet, hvordan især landbruget, også igennem landbrugsskolerne, har snydt og bedraget statskassen og andre med de såkaldte praktikantordninger, som især er kommet fra Ukraine.

I BAT har vi ikke megen fidus til, at man nu ønsker at institutionalisere de svindelnumre, der er foretaget i stor stil i disse brancher, blot fordi man ikke kan tilpasse sig de krav, der er på et moderne arbejdsmarked.

Det er således vigtigt, at vi får en klar definition af, hvilke typer arbejdsfunktioner og erhverv, der er omfattet af direktivet. Det er også vigtigt, at vi i den sammenhæng får fastslået, hvad sæsonarbejderaspektet er. Hvis det er jordbærplukkere, så er der måske nok sæson i det, men den varer ikke i 6 måneder.

Hvis det f.eks. handler om byggeri, hvor Bygge-, Anlægs- og Træ-kartellets medlemmer jo fortrinsvis er beskæftiget, så er der ikke sæson i byggeriet. Man kan bygge igennem hele vinteren, hvis det er det, man vil. Det bevistes med fuld styrke under højkonjunkturen i 2005, 2006, 2007 og til dels i 2008.

Derfor må der være en hel klar udmelding fra den danske regering om, hvilke brancher og hvilke erhverv, som man præcis ønsker falder under dette direktiv.

Det må sikres at arbejdstagere fra 3. lande, som falder under Sæsonarbejderdirektivet i andre brancher i andre lande, ikke kan udstationeres til at udføre opgaver i Danmark med disse bestemmelser.

Traditionelt er sæsonbegrebet blevet anvendt i forbindelse med opgaver/arbejde, der hører årstiderne til. En årstid er 3 måneder, og derfor er direktivforslagets 6-måneders sæson alt for lang tid. Det må afklares, hvad en

sæson er inden for det enkelte erhverv og den enkelte arbejdsfunktion, der gives tilladelse til. Er det til jordbærplukning – hvor lang er sæsonen? Er det til klipning af pyntegrønt – hvor lang er sæsonen? Er det som opvasker på en grillbar i Blokhus, så må vi vide, hvor lang turistsæsonen er, for i ingen af disse tilfælde er sæsonen på 6 måneder.

At tale om sæson på 6 måneder er næsten at give "carte blanche" til hvad som helst, og da vi i BAT er særdeles skeptiske over for forslaget, fordi vi ved af erfaring, at hverken EU eller medlemslandene formår at holde hånd i hanke med eller kontrollere noget som helst, når det drejer sig om udenlandsk arbejdskraft, udenlandske virksomheder og alle de platugler og svindelfirmaer, der optræder på dette grå arbejdsmarked.

Derfor er det også den helt forkerte vej at gå, når man liberaliserer vores arbejdsmarked uden at de nødvendige kontrol- og sanktionsforanstaltninger er på plads.

Hvis man endelig vil noget i EU fællesskabet, kunne man passende påpege overfor disse sæsonerhverv, at de skal sørge for at lave nogle ordentlige løn- og arbejdsvilkår, så de mange millioner arbejdsløse EU-borgere kan se et perspektiv med at blive ansat i disse job, i stedet for at man stadigvæk forfølger et perspektiv, hvor det bliver et kapløb mod bunden, og hvor det er den laveste fællesnævner, der er gældende.

Hverken i EU's strategi for hvordan vi skal skabe vækst og dermed klare os i globaliseringen i EU-Europa eller i den danske regerings udredninger om samme emne, er der nogen, der peger på, at vi skal satse på at forringe vores uddannelsesniveau, vores kompetencer, vores innovationskraft med meget mere. Det er ikke med ufaglært arbejdskraft fra 3. lande, at vi vinder i dette kapløb.

Sæsonarbejderdirektivet er set i dette perspektiv et skridt i den helt forkerte retning.